

Laura

J.K. Johansson

LAURA

the house of books

Oorspronkelijke titel

Laura

Uitgave

Original edition published by Tammi Publishers

Copyright © 2013 J.K. Johansson & Tammi Publishers

Dutch edition published by agreement with J.K. Johansson and Elina Ahlback

Literary Agency, Helsinki, Finland

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2014 by The House of Books,
Amsterdam

Vertaling

Annemarie Raas

Omslagontwerp

Loudmouth, Robert Adriaansen

Omslagbeeld

Shutterstock/Aleshyn Andrei

Opmaak binnenwerk

ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 4566 7

ISBN 978 90 443 4567 4 (e-book)

NUR 332

www.thehouseofbooks.com

www.dutch-media.nl

All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

The House of Books is een imprint van Dutch Media Books bv

De school van Palokaski zag er nog steeds onnatuurlijk groot uit. Miia had verwacht dat hij gekrompen zou zijn, net als alle andere dingen die ze zich uit haar kinderjaren kon herinneren. Het gigantische regenwoud dat zich voor het gebouw uitstreckte en waar ze in de jaren tachtig hadden gespeeld, bleek in feite een klein stukje park te zijn, maar de school zelf was in de ogen van de 37-jarige Miia nog steeds net zo groot, lelijk en ontzagwekkend als toen ze dertien was. Het schoolplein oogde wel kleiner. En de vuilnisbakken. Hadden ze echt gedacht dat ze zich daarachter voor nieuwsgierige blikken konden verbergen, met hun peuken en hun tongzoenen?

De toegangsdeur van het gebouw dreunde nog steeds op de oude vertrouwde manier, en Miia herinnerde zich de chaos die ontstond wanneer de leerlingen in de pauzes luidruchtig naar buiten stroomden. Maar ditmaal weergalmdde de dreun door lege gangen. Alleen het verre geluid van een helikopter was binnen hoorbaar. Het was de laatste dag van de zomervakantie, morgen zou de school zich weer vullen met onwillige leerlingen.

Vastberaden zette Miia koers naar de lerarenkamer. Of in

ieder geval naar het vertrek waar de lerarenkamer zich twintig jaar geleden had bevonden. Werd dat überhaupt nog lerarenkamer genoemd? Gym heette ook geen gym meer maar lichamelijke opvoeding. En handenarbeid was ‘technische vaardigheden’ geworden.

De gangen waren veranderd. Langs de wanden waren in Amerikaanse stijl afsluitbare kluisjes verschenen. Met van die metalen deurtjes, zoals je ze in *highschool*-films altijd zag. In Miia’s jeugd zaten boeken in rugzakken en werden ze van het ene lokaal naar het andere gedragen. En je had toen ook niet van dat soort designleunstoelen en -verlichting. Toentertijd hadden ze op de grond rondgehangen, of op de weinige houten banken gezeten, die uiteindelijk door het eindexamencomité van de leerlingen van kussens waren voorzien. Waar waren deze meubels van betaald, gezien het feit dat er een schreeuwend gebrek aan schoolboeken was, om van een luxe als remedial teaching maar te zwijgen?

Miia zweette zich wederom kapot en vertraagde haar pas. Ze had die ochtend tweemaal gedoucht, meteen na het opstaan en nog een keer na de ochtendkoffie, toen ze opnieuw van top tot teen onder het zweet had gezeten. De maand augustus was in het hele land benauwend warm geweest. De middagkranten kopten over de hittegolf van de eeuw, hoewel je het gevoel had dat het al een paar jaar achter elkaar zo ging. Miia droeg graag jeans, en als het heel warm was trok ze meestal jeansshorts aan. Hoe miniemer, hoe beter. Zo zouden de jongens op de school van Palokaski er ongetwijfeld ook over denken, want Miia wist zelfs de blikken van andere vrouwen op zich gevestigd wanneer ze gekleed ging in haar gescheurde hotpants, met haar slanke benen waar ze nooit moeite voor had hoeven doen. Maar deze ochtend had ze be-

sloten dat shorts weliswaar aangenaam en cool waren, maar dat ze er daarin in de ogen van zowel de leerkrachten als de leerlingen zou hebben uitgezien als een zielige huismoeder van middelbare leeftijd die ervan genoot wanneer de mannen in de kroeg probeerden te raden hoe oud ze was. Miia had jeans met lange broekspijpen en een jasje-topjecombinatie aange-trokken, ook al liep ze daardoor het risico aan een hittebe-roerte te bezwijken.

De lerarenkamer bevond zich nog steeds op dezelfde plek als destijds. Bij de deur wilde ze uit macht der gewoonte haar hand al opheffen om aan te kloppen, en ze stond al klaar om een reverentie te maken, toen ze besepte dat ze hier nu in de hoedanigheid van docent was. Ze drukte de deurkruk naar beneden en de deur naar de geheime kamer ging open. Ze moest even lachen toen ze merkte dat ze onbewust verwachtte dat ze iets zou zien wat niet voor kinderoogen bestemd was. Maar het vertrek was leeg. Was ze te laat? Verkeerde datum? Verkeerde kamer? Waar was iedereen? Er kwam niemand op haar af gelopen. Was het dan toch een vergissing geweest om hier te gaan werken?

Het zweet stroomde nog sneller dan daarvoor, en Miia begon behoefte te krijgen aan een derde douchebeurt.

De afgelopen jaren was ze als politieconsulent werkzaam geweest en had ze meegewerkt aan het opzetten van het team Sociale Media. Ze was zo vaak in praatprogramma's en tijdschriften verschenen dat ze de aandacht had getrokken, in zowel positieve als negatieve zin. Wanneer je als cyberagent voor het hele volk optrad, kon je het natuurlijk niet iedereen naar de zin maken. Tien bedankjes en schouderklopjes werden meestal gevolgd door een paar doodsbedreigingen en scheldpartijen, en die bleven je bij uitstek het best bij. Het was moei-

lijk je werk van je privéleven te scheiden. En hoewel ze zich in haar werk als internetagent voornamelijk op jongeren had gericht, had ze gemerkt dat ze het miste om voor de klas te staan, direct contact te hebben met jongeren. Toen ze had gehoord dat er op de school van Palokaski een vacature zou komen voor een remedial teacher, had ze meteen een sollicitatiebrief de deur uit gedaan. Iemand die twee studies cum laude had afgerond had keus genoeg.

In de lucht hing de geur van koffie. Miia zag dat er een stapel verlokkelijke vanillebroodjes op de tafel stond, en herinnerde zich weer dat ze het ontbijt had overgeslagen.

‘Hallo?’

Er kwam geen antwoord. Ze wist dat de lerarenkamer nog verder naar achteren doorliep. Daar had je de vergaderruimte en het secretariaat van de rector. Ze weifelde even; zou ze doorlopen om haar toekomstige collega’s te zoeken, of koffie met een broodje nemen? Het laatste was verleidelijk, maar de vanillebroodjes waren misschien gereserveerd voor een ander doel. Anderzijds waren het er zoveel dat de schade beperkt zou blijven als ze er eentje nam. Ze pakte er een, en op hetzelfde moment vloog de deur achter haar open.

‘Ha, zover ben je dus al doorgedrongen,’ hijgde een man terwijl hij zijn fietshelm afzette. ‘Groetjes van moesje. Ze heeft wat spullen naar ons opgestuurd voor je, kom maar een keer halen wanneer je tijd hebt.’

Miia slaakte een opgeluchte zucht. Het was haar verstrooide broertje Nikke maar, die hier als schoolpsycholoog werkzaam was.

‘Waar is iedereen?’ vroeg ze.

‘Hm, eigenlijk zouden er al meer mensen moeten zijn.’

Nikke liep door naar de achterste vertrekken en Miia drib-

belde achter hem aan, met een vanillebroodje in haar handen, en ze voelde zich dom.

De vergaderruimte helemaal achterin was vol met leerkrachten. Miia voelde meteen dat er iets mis was. De leerkrachten oogden zongebruind en uitgerust, maar het geroezemoes klonk gedempt en ging heel duidelijk niet over vakantieherinneringen. De rector, een vrouw die de middelbare leeftijd naderde, stond met een gefronst voorhoofd uit het raam te staren.

‘Hebben jullie soms een rotvakantie gehad, of waarom kijkt iedereen zo serieus?’ vroeg Nikke.

Sommigen zeiden hallo en een of andere jongere lerares stond op om hem te omhelzen. Miia wist dat haar broer heel geliefd was bij de andere leerkrachten. De deur van zijn behandelkamer stond ook voor het personeel open, hoewel dat niet in zijn functiebeschrijving stond. Ze was trots op haar populaire broertje.

‘Ik heb mijn zus daarnet in de gang aangetroffen, dit is Miia, ze was te verlegen om door te lopen naar achteren.’

Iedereen draaide zich om naar Miia.

‘Hallo allemaal.’ Ze verborg het vanillebroodje achter haar rug en probeerde te glimlachen. ‘Leuk om met iedereen kennis te maken, of nou ja, een aantal van jullie ken ik natuurlijk al.’

‘Miia!’ Er kwam een warme glimlach op het gezicht van de rector. ‘Welkom, m’n lieve kind.’ Ze gaf Miia een stevige omhelzing; die probeerde ondertussen het grijze broekpak niet vol te smeren met vanille.

‘Oké, nu zijn we dan compleet,’ zei de rector terwijl ze Miia op een vrije stoel wees. ‘Miia Pohjavirta begint morgen dus als nieuwe remedial teacher. Een aantal van ons kent haar al, ze is een voormalige leerlinge van onze school.’

Miia keek naar de aanwezige leerkrachten. De meeste mensen waren haar niet bekend, maar Mattila herkende ze, evenals de docenten biologie, Russisch, godsdienst en handwerken. Wat zou er in hun hoofd omgaan? Iedereen glimlachte en knikte haar toe. Waren ze net als de rector trots op hun leerlingen? Of sprak er uit hun blikken iets van bitterheid over hun immobiliteit, hun eigen ouder worden, waar ze door Miia's verschijning wellicht aan werden herinnerd? Of misschien was het minachting, scepsis, of ze dit werk wel zou aankunnen. Vroeg iemand zich af waarom ze was teruggekeerd?

De rector ging aan het uiteinde van de tafel zitten.

'Hoewel het een genoegen is Miia in ons midden te verwelkomen,' ging ze verder, 'hebben we, zoals ik de anderen daar net al verteld heb, heel vervelend nieuws gekregen vanochtend. De vader van Laura Anderson belde om te zeggen dat Laura zaterdagavond verdwenen is.'

Miia hoorde hoe Nikke, die links van haar zat, even naar adem hapte. Ze kende dat geluid. Dat maakte hij alleen wanneer hij schrok. Bijvoorbeeld wanneer hij op heterdaad werd betrap op kattenkwaad.

'De leerlingen waren zaterdag met een grote groep op het zwemstrand van Palokaski om het traditionele afscheid van de zomervakantie te vieren, maar Laura is nog steeds niet thuisgekomen. Voor zover men weet is ze niet gaan zwemmen of was ze zelfs maar van plan dat te doen, maar ze hebben inmiddels wel in het water ge...'

De rector was niet in staat het juiste woord hardop uit te spreken. 'Gedregd' klonk te erg. Noodlottig, definitief.

'... zocht. Maar zonder resultaat. Uiteraard geloven en hopen we dat Laura in goede gezondheid wordt teruggevonden. Misschien is ze alleen maar bij een kameraadje blijven logeren.'

Nu begreep Miia waarom er zo'n lusteloze sfeer hing in de lerarenkamer. Het bericht had vast al de ronde gedaan in het dorp, velen hadden geholpen bij het zoeken.

Ze had nog steeds het vanillebroodje in haar hand. Terwijl de rector sprak keek ze of ze het ergens kon verstoppen, maar uiteindelijk liet ze het onopgemerkt in haar tas glijden.

2

Toen het officiële gedeelte van de bijeenkomst voorbij was, ging het gesprek over op andere onderwerpen. Men speculeerde over Laura's verblijfplaats, maar er waren ook verhalen over de zomervakantie en hoe die was doorgebracht. Miia luisterde verbijsterd toe terwijl haar broertje op soevereine toon een geloofwaardig verhaal ophing aan zijn collega's over zijn reis naar het noorden des lands, hoewel Nikke, voor zover Miia wist, na de dood van hun vader niet meer was wezen vissen, laat staan dat hij sindsdien nog in Lapland was geweest. Toch leek het voltallige lerarencorps van Palokaski te geloven dat hij iedere zomer opnieuw legendarische uitstapjes maakte naar de Lapse visgronden. Nikke wierp een paar keer een steelse blik op Miia, als om duidelijk te maken dat ze vooral d'r mond moest houden. Die was overigens niet van plan om zich ermee te bemoeien, want Nikkes gebabbel verlichtte de mistroostige sfeer die door het bericht van Laura's verdwijning was ontstaan.

‘Kom Miia, laten we jouw kamer gaan bekijken,’ zei de rec-

tor. Miia's stoel schoof kletterend achteruit toen ze haastig over-eind kwam.

'Rustig maar, zusjelief. Je krijgt echt geen strafwerk als je niet meteen gehoorzaamt,' grijnsde Nikke, maar ook hij stond op. Terwijl ze achter de rector aan door de gang liepen gaf hij Miia een por in haar zij. 'Je zult je prima redden.'

De rector voerde haar kordaat mee door het gebouw. Miia kende alle locaties al, het was dus niet nodig haar alles te laten zien. Ze liepen door de gangen terwijl de rector de huisregels uiteenzette. Miia wierp een blik op Nikke, die achter haar liep. Hij was vreemd stil en staarde naar zijn voeten.

'... aan deze waarden hechten we belang hier, en iedereen dient zich die eigen te maken, zodat je weet wat je te doen staat, zelfs als je midden in de nacht wakker wordt gemaakt,' zei de rector. Ze keek zowel Miia als Nikke aan met de blik van een lerares die weet dat er niet naar haar geluisterd wordt en die daarom op vrijdag een extra proefwerk geeft. 'Maar hier is dus jouw kamer, Miia.'

De rector wees op een steriel glazen hok.

'Je mag 'm inrichten zoals je wilt. Je broer heeft zijn eigen kamer in een heus boudoir omgetoverd,' zei de rector terwijl ze op het vertrek ernaast wees. 'Hier heb je de sleutels. Deze is voor de toegangsdeur, dit is een looper en dit die van je eigen werkkamer.'

Ze gaf de sleutelbos aan Miia en haalde een papiertje uit haar zak. 'Als je hier even wilt kwiteren, dank je.'

Miia krabbelde haar naam op een strook papier die van een gekopieerd blaadje was afgeknipt.

'Ik moet nu terug om het rooster te controleren. Je kunt je ongetwijfeld tot Nikke wenden als je iets wilt vragen. Maar

wat mij betreft staat het jullie vrij om naar huis te gaan nu, als jullie dat willen. Nogmaals van harte welkom.'

De rector schonk haar een stalen glimlach en ging op weg naar de lerarenkamer; haar voetstappen klonken als lichte gewerschoten.

Nikke opende de deur van zijn eigen kantoor en Miia wierp een blik naar binnen. Haar broertje had werkelijk zijn best gedaan op de inrichting. Voor de ramen hingen de kleurrijke Kaivo-gordijnen van Marimekko, op de grond lag een zacht wollen vloerkleed en in plaats van een bureau had hij een canapé die onder stapels papier bedekt was. Eén wand was gevuld met boeken, op een gitaarstandaard stonden een akoestische en een elektrische gitaar en een ukelele, en tegenover de zitbank bevonden zich twee fauteuils. De enige stijlbreuk werd gevormd door een aantal potplanten die in de loop van de zomer waren verwelkt. Aan de wand hingen kunstwerken die om nadere beschouwing vroegen.

'Die zijn door leerlingen gemaakt,' legde Nikke uit. Hij zette een grote ventilator aan en een heerlijke luchtstroom vond binnen enkele seconden zijn weg naar Miia.

'Tikje anders dan bij jullie thuis,' stelde Miia vast terwijl ze zich in een van de fauteuils liet neerzakken. De luchtstroom deed haar zo goed dat ze het liefst ter plekke haar kleren had uitgetrokken. 'Je hebt al je creativiteit dus hierin gestopt, niet in je huis.'

'Goh, waar zou dat nou toch door komen?'

Dat wist Miia wel, maar ze wilde niet op Suski afgeven in Nikkes bijzijn.

'Zullen we van kamer ruilen? Krijg je vijf euro van me.' Miia keek naar Nikke, die bezig was plaats voor zichzelf te schep-pen op de canapé.

‘Voor ’n tientje doe ik ’t.’

‘Oké.’

‘Maar de ventilator neem ik mee.’

‘Vergeet ’t maar.’

‘Dan ruil ik niet.’

Miia stond op, stapte met tegenzin uit de luchtstroom en liep naar de deur.

‘Je hebt zelfs van die dingen.’ Ze opende en sloot de lamellen die voor de glazen wand aan de kant van de gang hingen.

‘Zou je zelf willen dat alle voorbijgangers jou kunnen zien terwijl je bij de psycholoog op consult bent?’

Nee, waarschijnlijk niet, dacht Miia. Ze was nog nooit bij een psycholoog geweest, al was haar dat wel aangeraden. Niet omdat ze niet goed bij haar hoofd was maar om een andere reden.

Toen ze haar nieuwe werkkamer was binnengestapt, probeerde ze zich voor te stellen hoe ze hem zou inrichten. Maar het enige wat ze echt wilde, was een ventilator. Ze opende een raam en liet nog meer hete lucht binnenstromen. Het was een kantoorruimte als alle andere. Een bureau en boekenkasten van spaanplaat, één statige zogenaamd ergonomische bureaustoel, één comfortabele stoel aan de andere kant van de tafel en drie rammelende krukjes met metalen poten.

De gordijnen kwamen van dezelfde rol stof die voor alle openbare ruimtes werd gebruikt. Dunne groene rietstengels op een beige ondergrond.

Er stond geen computer in het vertrek. Miia vroeg zich af of er later ergens een laptop vandaan zou worden getoverd. De vorige keer dat ze op een school werkzaam was geweest, als vervanger van een klassenleraar, had ze zich tevreden moeten stellen met de desktopcomputers in de lerarenkamer. Hopelijk

was dat op de school van Palokaski ook het geval. Het leven was een stuk simpeler als je niet de hele tijd de verleiding hoefde te weerstaan. Al zou ze er op een gegeven moment toch niet aan ontkomen zich in de buurt van een pc te begeven, en zichzelf moeten dwingen ervan af te blijven.

Ze ging op de bureaustoel zitten en grabbelde naar de regelknoppen, want de tafelrand bevond zich ter hoogte van haar kaak. Ze trok en draaide aan de hendels maar kreeg de stoel niet in beweging. Ze stond op en liep naar het raam. Dat bood ongehinderd uitzicht op de achterkant van de vuilcontainers. Hier moest in ieder geval een stel fatsoenlijke gordijnen komen.

Nikke stak zijn hoofd door de deuropening.

‘Bezoek toegestaan?’

Hij reikte haar een van zijn verwelkte potplanten aan.

‘Veel geluk in je nieuwe onderkomen.’

‘Hou je dooie wilgenroosje zelf maar.’

‘Dit is zo’n soort die ’s zomers altijd rust en in het najaar weer tot leven komt, als je hem tenminste voldoende water geeft.’

Hij zette de potplant op de vensterbank en stortte zich toen op Miia’s stoel. Met een paar kordate grepen wist hij die omhoog te bewegen.

‘Hoe heb je dat voor elkaar gekregen?’

‘Magic touch.’

‘Kende je dat verdwenen meisje goed?’

Nikke hapte even naar adem, op dezelfde manier als voorheen; hij maakte zich echt zorgen.

‘Dat dacht ik al. Ze is een van je patiënten.’

‘Cliënten. Je mag ze tegenwoordig geen patiënten meer noemen.’

‘Nou goed, maar toch.’

‘Laura is niet het type om weg te lopen.’

‘Jij denkt dus dat haar iets is overkomen.’

Hij zweeg even.

‘Laura is bijzonder goed op school. En een getalenteerd pianiste. Tamelijk stil, je zou het misschien ook verlegen kunnen noemen. Maar desondanks kan ze met iedereen goed opschieten.’

‘Waarom kwam ze bij jou?’

Nikke gaf geen antwoord.

‘Vertel me wat je mag vertellen. Ik ben nu niet jouw zus maar een collega, dan lopen de grenzen van het beroepsgeheim anders. We zullen ongetwijfeld ook gemeenschappelijke cases krijgen. Pardon, cliënten.’

‘Hoewel ze een heel rustig type was, bezat ze ook een pittige vastberadenheid. Ze had een klassieke muziekopleiding. Ze wist wat ze wilde. Of in ieder geval wekte ze die indruk. Van tijd tot tijd kon ze echt flink in de hens vliegen. Al ben ik er niet zeker van of ze mij vertelde wat ze écht dacht.’

Hij zweeg opnieuw. Miia staarde uit het raam. Ze hoorde hoe er een auto kwam aangereden, de portieren werden geopend en dichtgesmeten, maar vanuit het raam kon ze verder niets zien.

‘Maar gedurende het laatste jaar veranderde ze. Net als alle anderen natuurlijk, maar toch ook weer niet.’

Miia keek Nikke aan, begreep hem niet.

‘De puberteit. Heb je vast weleens van gehoord. Iedereen krijgt ermee te maken. Je komt in opstand tegen je ouders, stuitert in het rond, geleid door je hormonen.’

‘Nee, is helemaal nieuw voor me.’

‘Laura was echt een schoolvoorbeeld wat dat betreft. Knipte haar vlechten af en maakte haar ogen zo zwaar op dat het nog een geluk was als ze door die laag kohlpotlood heen kon kij-

ken. Haar pappie en mammië zeurden blijkbaar overal over. De vader was het ergst. Bij wijze van wraak stopte ze zowel met leren als met pianospelen.’

‘Zou weglopen niet in dat plaatje passen?’

‘Jawel, maar... het was allemaal te bewust en doordacht. Ze was de hele tijd bij haar volle verstand. Ze wist dat deze fase voorbijgaat. Dat ze nu in opstand moest komen maar dat het leven daarna op een andere manier zou verdergaan.’

Miia keek haar broer onderzoekend aan terwijl hij op de draaibare stoel zat te spelen.

Er werd op de deur geklopt, en Miia liep ernaartoe om open te doen.

Op de gang stond een man die de middelbare leeftijd naderde, met een baard van een paar dagen, zijn haar in de war en een lange verschoten regenjas. Zijn blik was vriendelijk, zijn glimlach gul, en als je hem niet kende, zou je net zo goed kunnen denken dat het een zwerver was als dat het om een topwetenschapper ging.

‘Korhonen,’ zei Miia kortaf; meer wist ze niet uit te brengen.

Inspecteur Korhonen kende ze maar al te goed; toen Miia bij de cyberpolitie had gewerkt was hij vaak de rechercheur geweest die de zaak moest onderzoeken.

‘Miia, hallo. Zien we elkaar toch sneller dan gedacht weer terug.’

‘Vervelend genoeg. Ik moet toegeven dat jij de laatste bent die ik vandaag had willen tegenkomen,’ zei Miia terwijl ze hem een hand gaf.

‘Het gevoel is geheel wederzijds, neem dat van mij aan.’

Haar blik vond Korhonnens heldere ogen, en ze besepte dat ze hem al had gemist. Hij was een van haar favoriete mensen. Op het eerste gezicht oogde hij alleen maar onverzorgd, maar

als rechercheur behoorde hij tot de A-klasse, en als vriend tot de AAA-klasse. In het voorjaar hadden ze nog intensief samengewerkt en waren ze erin geslaagd een pedofieleennetwerk dat lange tijd op internet actief was geweest te ontrafelen.

‘Ik kan wel raden waarom je hier bent. Ben je in je eentje?’

‘Lehtola is ziek, en het gaat op het moment alleen maar om routinevragen.’

‘Dit is mijn broer, Nikke Pohjavirta. Hij is de schoolpsycholoog.’

Nikke stond op om Korhonen een hand te geven.

‘Kari Korhonen van de politie. Jou zocht ik al.’ Korhonen wierp een verontschuldigende blik op Miia voordat hij verderging tegen Nikke: ‘Kunnen we ergens naartoe gaan waar we in alle rust kunnen praten? We moeten even babbelen over de verdwijning van dat meisje Anderson.’